

Törökország a hármass szövetség mellett.

Hamburg, október 14. Egy jelenleg is aktív török miniszter a „Hamburger Fremdenblatt” tudósítójának a következőket mondotta:

— Az a híresztelés, miszerint a hármass entente hatalmai Törökországhoz a Dardanellák megnyitása ügyében ultimátumot intéztek volna, nem fedi a valóságot. Annyi tény, hogy Anglia Törökországot először különféle ígéretekkel, azután pedig fenyegetéssel igyekezett rábírni, hogy az entente hatalmainak megfelelő magatartást tanúsítsa, de magában is — mint valószínűleg jól értesült ember, — kijelenthetem önnek a leghatáro-

zottabban, hogy Anglia nálunk semmit sem tudott elérni. Nem képzelek oly nyomást Anglia részéről, amelynek Törökország engedni hajlandó volna.

— Törökország minden egyes hozzáértő embere meg van róla győződve, miszerint Anglia nagyon is vigyáz rá, hogy Törökországgal minden összeütközés kikerüljön, mint-hogy ma nem érzi magát elég erősnek ahhoz, hogy a kalifátussal a harcot felvegye. Anglia azon hő kívánságát pedig, hogy Törökország — demobilizálás révén — bizonyítsa be, miszerint ha nincsen is az entente mellett, de legalább a hármass-övetség sem remélhet tőle semmit: legnagyobb sajnálatunkra nem fogjuk teljesíteni. Jöjjön, aminek jönnie kell!

Veszélyben az angol tengeri hatalom.

Páris, október 14. A Tribuna jelenti: Roberts lord egy angol lapban azokat a következményeket vizsgálja, amelyek abból származhatnak, ha Németország megveti lábát Belgiumban és Hollandiában. Ha ez bekövetkezik, úgymond, akkor Németország cselekvőképessége a Memeltől egészen a La Manche csatornáig terjedne minden megszakítás nélkül. Ez esetben a német flotta a belgiumi és hollandi partokra támaszkodva, veszélyeztetethet minket. Érthető, hogy ezen esetben a tengeri főhatalom kisiklana a kezünkől és a németek épp oly könnyű szerrel szállíthatnák csapataikat Anglia földjére, mint ahogy mi viszik a mieinket most Franciaországba. Egy szóval, ha a németek a franciákat elnyomva, győzedelmeskednek, úgy belőlünk oly harmadrangu hatalom lesz, amely kény-

telen lenne mindig remegni a német császár gondolataitól. Ha Anglia elveszti főhatalmát a tengeren, ez maga után vonja Nagybritannia szétbomlását. A két tengeren szétszórt brit országrészeket az angol flotta köti össze s így ha a birodalmat fenn akarjuk tartani, mindent el kell követni, nehogy a francia-belga flották német kézre juthassanak.

Antwerpen, október 14. A Telegraph jelenti Londonból: A Times tengerészeti tudósítója azt írja, hogy Antwerpen eleste bizonyos tengerészeti kérdéseket vet fel, de nem kell e miatt aggodalmakat táplálnunk. A tengerészeti helyzet a legkevésbé sem változott. Antwerpen nem lehet bázisa az angolok elleni operációnak, amíg Németország tiszteletben tartja a semleges államok jogait.

Belgium haláltusája.

Berlin, október 14. Rosendalból jelentik: A német csapatok előőrsei már elérték Ostendét. A belgák megkíséreltek egy támadást, de a németek súlyos veszteséget okozva nekik, visszaverték őket. A belga-angol hadsereg menekül.

Amsterdam, október 14. Gentből jelentik tegnapi kelettel: Selzeate megszállása közben történt, csak este löttek néhány emberre, akik a vasutvonal mellett osontak el. A németek Gentbe katonazene hangjai mellett vonultak be, miután az utolsó angol is elhagyta a várost. A katonák rögtön elfoglalták a városházát, a vasuti állomást, a postahivatalokat, a postatakarékpénztárt és a belga, francia, angol lobogók helyébe mindenüvé német zászlót tűztek ki. Aztán proklamációt tettek közzé, amelyben mindenkinek megengedik, hogy hétfőn vagy kedden eltávozhassék a városból. Sok száz belga ott is hagyta a várost. (M. T. I.)

Rotterdam, október 14. A Rotterdamer Tagblatt értesülése szerint a német csapatok már Brügge elé érkeztek.

A belga kormány Havreban.

Páris, október 14. A Havas-ügynökség jelenti Bordeauxból: A belga kormány — cselekvési szabadságának biztosítása céljából — elhatározta, hogy Franciaországba költözik. A hadügyminiszter kivételével már az összes miniszterek délelőtt Ostendéből Havreba utaztak, ahol a francia kormány az elhelyezésükhöz szükséges összes intézkedéseket megtette. A király a hadsereg élén maradt. (M. T. I.)

Antwerpenre 400 millió hadisarcot róttak ki.

Berlin, október 14. Kopenhágából táviratozzák: A németek 400 millió márka hadisarcot róttak ki Antwerpenre.

Amsterdam, október 14. A rotterdami polgármester felkérte a belga vasutigazgatóságot, hogy ne küldjön több vonatot menekülőkkel Rotterdamba, mert már sok ezerre rug azoknak a száma, akik nem találhatnak hajlékot Rotterdamban.

AZ ANTWERPENI LAPOK A NÉMET OSTROM ALATT.

A Neues Wiener Journal hírtokába került egyesítő antwerpeni ujság, amelyek az ostrom idején jelentek meg. Valóságos kulturhistóriai adalékok ezek a lapok. Majdnem mindegyik szám hivatalos jelentéssel kezdődik, amely helyzetet természetesen optimisztikusan ítéli meg. Október 2-án például, amikor a németek két erődöt megsemmisítettek, a Metropól hasábjain hivatalos kommuniké jelent meg ezen a címen: „Az ellenséget teljesen visszavetettük.” De már a lap negyedik hasábjain keresztül a leplezetlen rémület, a kétségbeesés a fölött, hogyan fogják ellátni Antwerpen lakosait ivóvízzel. Szeptember 30-án már nem dolgoztak pontosan az antwerpeni vízművek. A vízvezeték igazgatósága alapítalmnak jelenti ki az ivóvíz miatti aggodalmát, de egyben beismeri, hogy Velhem vízműveinek két nagy rezervoire sokat szenvedett a német srappnelektől. A polgárokat ekkor már arra kéri, hogy lehetőleg kiméeljék a vizet, különösen a kórházak érdekében.

NYOLC NAPIG A POKOLBAN.

London, október 14. A tengerészeti dandár legénysége nyolc napi távollét után Antwerpenből Doverbe érkezett. Azt mondják, hogy nyolc napig a pokolban voltak. Egyszer belga és német tűz közé kerültek és telefonálni kellett a belgáknak, hogy szüntessék be a tüzelést. Antwerpenből negyven kilométert gyalogoltak Brüggeig, ahonnan vasuton mentek tovább. Az Angliába érkezett belga menekülők számát negyvenezerre teszik.

AZ OROSZ-PERZSA HATÁRON.

London, október 14. A Daily Telegraph tudósítója jelenti Petrográdból: Hivatalos jelentések szerint az orosz-perzsa határon a helyzet fenyegető. A kurdok között, akik naponta megtámadják a kozákokat, török sorkatonaság is van.

A szerajevói nagy per.

— Princip vallomása. —

(Saját tudósítónktól.) Ma folytatták a nagy per tárgyalását. Premuzics dr. védő további kérdésére Cabrinovics azt válaszolja, hogy tudta ugyan, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyőződéses katolikus és ezért ki nem állhatta, de ez a körülmény nem volt a vezérlő motívum a merénylet elhatározásához és végrehajtásához. Cabrinovics számára a merénylet alapja az a meggyőződés volt, amely valamennyi szerb egyesítést tűzte ki céljául, az osztrák-magyar monarchia szerblakta tartományainak kihasználásával, ennek az eszmének utjában állott és ezért meg kellett semmisíteni.

A Narodna Obrana nevű szerb nemzeti egyesület Cabrinovics tudomása szerint a szerbek egyesítését a forradalom útján tűzte ki céljául. Ugyanígy a Mladost nevű belgrádi diákegyesület is ezt a célt tartotta szem előtt és Ausztria-Magyarországgal való háború útján akarta azt keresztül vinni. Cabrinovicsnak tudomása volt róla, hogy Boszniában is forradalmi szervezetek vannak, amelyek Szerbiával való háború esetében Szerbia javára forradalmi kitörést idéznek elő Boszniában.

Cabrinovics azt állítja, hogy nem volt szándékában Hohenberg hercegnőt is találni. Sajnálja, hogy Princip merénylete következtében a hercegnő is életét veszítette. Általában sajnálja, hogy a merényletbe belebocsátott és pedig a merénylet most látható rettetéses következményei miatt. Ha ezeket előre látta volna, inkább önmagát tette volna tönkre a bombával. Egyetlen öröme az, hogy az ő merénylete nem sikerült.

Cabrinovics végül elismeri, hogy ő és társai Milosevics Bózsót Sabácban föl akarták keresni, hogy tőle pénzt kapjanak. Milosevics Bózsót ugyan nem ismerték, de tudták, hogy bizalmi embere a Narodna Obrának és ezért remélték, hogy tőle pénzt kapnak. Milosevics Bózsót azonban nem találták otthon.

Egészen másképp viselkedett Princip Gavrilo, az ezután kihallgatott vádlott. Kijelenti, hogy nem sajnálja tettét, ő nem gonosztevő, mert csak a rossz elhárítására törekedett. Hohenberg hercegnőt nem akarta megölni, az csak véletlenül történt.

Princip négy évvel ezelőtt hagyta el a tuzlai gimnáziumot és azóta a belgrádi gimnáziumba járt. Abban a körben, amelyben itten mozgott, a szerb radikális nacionalista irányúnak lett föltétlen híve. Gyűlölte Ausztriát, mert csak rosszat várt a délszlávok részére Ausztriától. Ezért határozta el Cabrinovicscsal és később Grabezsel egyetemben, hogy megöli Ferenc Ferdinánd trónörökösét, mert őt tartotta a szerb egyesítés eszméje és a délszlávoknak szerb fenhatóság alatti egyesítése legnagyobb ellenségének. Nézete szerint Szerbiának az a missziója, hogy Bosz-